
Obsah

Úvod	10
1. Napájecí systémy s centrálním zdrojem nepřerušovaného stejnosměrného napájení	12
1.1 <i>Požadavky na napájecí systém</i>	12
1.2 <i>Modifikace řešení systému</i>	15
1.2.1 Napájecí systém s protičlánky	15
1.2.2 Napájecí systém s tyristorovým spínačem	15
1.2.3 Napájecí systém s přídavnými články	16
1.2.4 Napájecí systém se sériovými měniči	16
2. Konstrukce systémů, jejich díly a používané typy	17
2.1 <i>Usměrňovače a telefonní rozváděče</i>	17
2.1.1 Usměrňovače řízené servosystémem	17
2.1.2 Usměrňovače řízené magnetickým zesilovačem	21
2.1.3 Tyristorové usměrňovače	21
2.1.4 Usměrňovače se středofrekvenčním meziobvodem	25
2.2 <i>Střídače</i>	26
2.3 <i>Protičlánky</i>	27
2.4 <i>Dovážené napájecí systémy</i>	27
2.5 <i>Obvodové řešení měničů elektrické energie</i>	32
2.5.1 Usměrňovače	32
2.5.2 Střídače	37
2.5.3 Sériové měniče	38
3. Zpětné vlivy v napájecích systémech	39
3.1 <i>Členění zpětných vlivů</i>	39
3.2 <i>Požadavky na omezení zpětných vlivů</i>	41
3.3 <i>Základní vztahy a definice elektromagnetické kompatibility</i>	44
3.4 <i>Prostředky omezování zpětných vlivů</i>	48
3.4.1 Prostředky v oblasti energetického rušení	48
3.4.2 Prostředky v oblasti akustického rušení	51
3.4.3 Prostředky v oblasti rádiového rušení	52
3.5 <i>Příklady vzniku negativních zpětných vlivů</i>	53
3.6 <i>Měření a diagnostika v oblasti EMC</i>	57

3.6.1	Měření kapacity kondenzátorů a parametrů filtrů	58
3.6.2	Měření kapacity kompenzačních a filtračních kondenzátorů	58
3.6.3	Měření na filtrech	60
3.6.4	Měření kapacity elektrolytických vyhlazovacích kondenzátorů	61
3.6.5	Měření napětí a proudů vyšších harmonických	61
3.6.6	Měření odebírané práce, výkonu a účinnosti	62
3.6.7	Měření účinníku	62
3.6.8	Komplexní diagnostika EMC	62
4.	Napájecí zdroje se spalovacími motory	64
4.1	<i>Soustrojí se spalovacími motory .....</i>	64
4.1.1	Základní uspořádání	64
4.1.2	Průvodní dokumentace	66
4.1.3	Technické a bezpečnostní požadavky	67
4.1.4	Provozní požadavky	67
4.2	<i>Spalovací motory .....</i>	68
4.2.1	Termodynamické děje	68
4.2.2	Diagramy pracovních oběhů	71
4.2.3	Principy činnosti a vlastnosti motorů	72
4.2.3.1	Zážehový motor čtyřdobý	72
4.2.3.2	Zážehový motor dvoudobý	74
4.2.3.3	Vznětový motor čtyřdobý	75
4.2.3.4	Vznětový motor dvoudobý	77
4.2.3.5	Reaktivní spalovací motor	77
4.2.3.6	Porovnání zážehového a vznětového motoru a plynové turbíny	78
4.3	<i>Spolehlivost a diagnostika soustrojí .....</i>	78
4.3.1	Diagnostický test	79
4.3.2	Souhrnné a detailní ukazatele technického stavu	80
4.3.3	Souhrnné ukazatele stavu dieselařegátů	81
4.3.4	Doplňující diagnostické metody	93
4.3.5	Diagnostika olejů	93
4.3.5.1	Metodika testování olejů	94
4.3.5.2	Vyhodnocování kvality olejů	103
4.3.5.3	Mezní parametry a predikce poruch	103
4.3.6	Perspektivy diagnostiky dieselařegátů	103
4.4	<i>Provoz a údržba pístových spalovacích motorů .....</i>	104
4.4.1	Příprava motoru k prvnímu spuštění	104
4.4.2	Spouštění motoru za normálních provozních podmínek	105
4.4.3	Spouštění motoru v chladném prostředí	105
4.4.4	Obsluha motoru za provozu	105
4.4.5	Odstavení motoru na delší dobu	106
4.5	<i>Používané typy soustrojí a jejich dílů .....</i>	106
4.5.1	Dieselařegáty	106

4.5.2 Rotační soustrojí	112
4.5.3 Alternátory	113
4.5.4 Rozváděče	115
5. Elektrochemické napájecí zdroje	121
5.1 <i>Olověné akumulátory</i>	124
5.1.1 Základní pojmy a parametry	125
5.1.1.1 Chemické reakce probíhající v akumulátorech	125
5.1.1.2 Napětí akumulátorů	126
5.1.1.3 Kapacita akumulátorů	129
5.1.1.4 Účinnost akumulace	129
5.1.1.5 Měrná energie akumulátorů	131
5.1.2 Konstrukce akumulátorů	131
5.1.2.1 Elektrody	132
5.1.2.2 Separátory (oddělovače) elektrod	138
5.1.2.3 Akumulátorové nádoby	139
5.1.2.4 Víka článků a bateriových bloků	139
5.1.2.5 Zátky a ventily	139
5.1.2.6 Spojky článků	145
5.1.2.7 Izolátory článků	145
5.1.2.8 Stojany staničních akumulátorů	145
5.1.2.9 Sériové a paralelní spojování článků	146
5.1.3 Voda a elektrolyty akumulátorů	147
5.1.3.1 Voda pro akumulátory a její příprava	147
5.1.3.2 Uskladnění čisté vody	150
5.1.3.3 Elektrolyty a jejich příprava	151
5.1.3.4 Vliv teploty na elektrolyt	155
5.1.3.5 Uskladnění elektrolytu	157
5.1.4 Uskladňování akumulátorů, umístování a montáž baterií	157
5.1.5 Uvádění akumulátorů do činnosti a jejich provoz	159
5.1.5.1 Uvádění akumulátorů do činnosti	159
5.1.5.2 Plnění elektrolytem	163
5.1.5.3 Doba klidu po naplnění	164
5.1.5.4 První nabíjení	164
5.1.5.5 Počáteční provoz	165
5.1.5.6 Znaky plného nabití	166
5.1.5.7 Základní druhy provozu	167
5.1.6 Nabíjení, dobíjení a vybití akumulátorů	169
5.1.6.1 Nabíjení	169
5.1.6.2 Trvalé dobíjení	172
5.1.6.3 Intervalové dobíjení	172
5.1.6.4 Nabíjecí charakteristiky	174
5.1.6.5 Rychlost obnovy kapacity	178
5.1.6.6 Vybití	179
5.1.7 Životnost (trvanlivost) akumulátorů a jejich údržba	181

5.1.7.1	Životnost	181
5.1.7.2	Doplňování akumulátorů vodou	183
5.1.7.3	Čištění a konzervace	186
5.1.8	Závady akumulátorů během provozu, jejich příčiny a odstraňování	187
5.1.8.1	Nabíjení velkými proudy	187
5.1.8.2	Přebíjení	188
5.1.8.3	Neúplné nabíjení	189
5.1.8.4	Hluboké vybíjení a sulfatace elektrod	189
5.1.8.5	Přepólování akumulátoru	192
5.1.8.6	Nesprávná měrná hmotnost (hustota) elektrolytu	192
5.1.8.7	Nesprávná výška hladiny elektrolytu	193
5.1.8.8	Vysoké samovybíjení	193
5.1.8.9	Vzestup elektrického odporu akumulátoru	196
5.1.8.10	Působení zkratů	198
5.1.9	Staniční akumulátory	199
5.1.9.1	Jmenovitá ampérhodinová kapacita	199
5.1.9.2	Změny průběhu napětí při převzetí napájení akumulátorovou baterií	202
5.1.9.3	Využití hermetických (bezúdržbových) akumulátorů	204
5.1.9.4	Typy staničních akumulátorů	205
5.1.10	Startovací akumulátory	234
5.2	<i>Alkalické akumulátory</i>	241
5.2.1	Niklkadmiové akumulátory	241
5.2.1.1	Napětí	242
5.2.1.2	Konstrukce	243
5.2.1.3	Elektrolyt	248
5.2.1.4	Uskladnění	250
5.2.1.5	Uvádění akumulátorů do činnosti	252
5.2.1.6	Provoz	252
5.2.1.7	Údržba	259
5.2.1.8	Typy čs. niklkadmiových akumulátorů	261
5.2.1.9	Možnosti náhrady olovených akumulátorů niklkadmiovými	270
5.2.2	Stříbrozinkové akumulátory	273
5.3	<i>Zkoušky vody, elektrolytů, akumulátorů</i>	279
5.3.1	Zkoušky vody a elektrolytů	279
5.3.2	Kapacitní zkouška akumulátorů	282
5.3.3	Zkouška startovací schopnosti olovených baterií	284
5.3.4	Měření potenciálů elektrod	284
5.3.5	Měření izolačního odporu baterií proti zemi	285
5.3.6	Zkouška stupně nabití (vybití) měřením hustoty elektrolytu	286
5.4	<i>Větrání akumulátoroven a stanovišť s akumulátory</i>	287
5.5	<i>Neutralizace odpadových elektrolytů</i>	290
5.6	<i>Bezpečnost a hygiena při práci s akumulátory</i>	291

6. Netradiční zdroje energie	294
6.1 Možnosti využití slunečního záření	294
6.2 Termoelektrické články	308
6.3 Fotoelektrické (fotovoltaické) generátory	302
6.4 Fotoelektrochemické (fotogalvanické) články	306
6.5 Využití větrné energie	308
6.6 Palivové články	310
6.7 Porovnání ukazatelů klasických a netradičních zdrojů elektrické energie	313
Literatura	317